

Vlasics Bálint

A Hunyadiak térbeli emlékezete

Kutatásom a középkori magyar történelem egyik legdicsőösebb korszakával, a Hunyadiak emlékezetpolitikájával foglalkozik a mai magyar térszerkezet vonatkozásában. Előadásomban arra keresem a választ, hogyan jelenik meg a korszak emlékezete a térben és a közterek esetében. Ki szeretné térni a megjelenésük vonatkozásában a köztérnevezések, valamint az emlékezeti terek jelentőségére és funkcióira. Vizsgálatomba nemcsak a Hunyadi család tagjait vontam bele, hanem a korszakhoz szintén szervesen kötődő egyéb neveket is (pl. Kinizsi Pál, Dugovics Titusz, Vitéz János stb.), akik esetében a helyi és az országos hős emlékezete igen változó területi előfordulásokat mutat. Mindezek mellett történeti adatok alapján kívánom feltárni a mai Magyarország területén található Hunyadi birtokok történetiségét és térbeliségét, illetve csoportosítani ezen területeket a birtokszerzés és a helyi lakosság viszonyulásai alapján. Ezen adatok alapján sorrendet állítottam fel a Hunyadiakhoz kötődő utcaelnevezések és térbeli reprezentációk vonatkozásában, statisztikai adatok alapján. Konklúzióként arra szeretném helyezni a hangsúlyt, hogy mely területeken jelenik meg a korszak emlékezete helyi, illetve országos hősök példáján.

Vojtek Lili

„Rossz gyerek az, ki nyafog” – Moralizálás és nevelési szándék a korai magyar gyermekirodalomban

Előadásomban a korai magyar gyermekirodalom moralizáló és nevelő funkcióit vizsgálom európai összefüggésben. A 18–19. század fordulóján megjelenő gyerekkönyvek nem elsősorban szórakoztatni, hanem formálni kívánták olvasóikat: az olvasás a fegyelem, az erkölcs és a nemi szerepek elsajátításának eszközeként működött.

Röviden utalok az angolszász és német példákra (Janeway, Bunyan, Perrault, Grimm), majd a magyar kontextusban Bezerédj Amália Flóri könyve és Döbrentei Gábor A kis Gyula könyve című műveken keresztül mutatom be, miként fonódott össze a tanítási szándék a nemzeti és társadalmi normák közvetítésével. A reformkor idején a gyermekirodalom a modern polgári identitás kialakításának egyik terepévé vált, ahol az erkölcsi példázatok mellett megjelent a nemi különbségek tudatosítása is: másképpen „jó” gyermeket, fiút és leányt kívánt nevelni az irodalom. Az előadás arra keresi a választ, hogyan működött a gyerekkönyv mint kulturális médium, amely egyszerre tanított olvasni, viselkedni és a közösséghez tartozni.

„A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíjprogramjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

Vona Zoltán

Idősebb Marchal József szakácsmester hatása a magyar gasztronómiára

A napjainkban ismert magyar konyha kialakulásának fontos időszaka volt a XIX. század második fele. Ezidőben érkezett hazánkba a szakács- és cukrászmesterek egy neves generációja, akik tevékenységük, tudásuk által összhangba hozták a hagyományos magyar konyhaművészetet a korszak modern, nyugat-európai főzőtudományával. Ezen generáció tagjai között találjuk például a svájci származású Gerbeaud Emilt és a bajor származású Gundel Jánost. Napjainkban kevésbé ismert a neve, de a korszak hazai vendéglátásának hasonlóan jelentős szereplője volt a francia származású idősebb Marchal József is. Előadásomban az ő pályafutását, konyhaművészetét és a kortársakra, illetve az utókorra gyakorolt hatását ismertetem meg a közönséggel.

Vonyó András Zoltán

Hipervirulens fenotípus feltérképezése antibiotikum-rezisztens *Klebsiella pneumoniae* baktériumban

Az antibiotikum-rezisztens baktériumok egyre nagyobb kihívást jelentenek az orvostudomány számára. Azonban az egyes rezisztencia mutációk egyéb változásokat is okozhatnak a fertőzésekért felelős kórokozókban. Az új generációs membráncélzó antibiotikumokkal szemben megjelenő rezisztens *Klebsiella pneumoniae* baktériumok emelkedett virulenciát mutatnak több modellorganizmusban is. Kutatásunk során azt vizsgáltuk, hogy a rezisztenciát okozó BasR G53V mutáció hogyan változtatja meg a baktérium fertőzőképességét a celluláris szinten, befolyásolva a bakteriális adhéziót, inváziót, citotoxicitást, valamint a megfertőzött sejtekben okozott oxidatív stressz mértékét.

Kísérleteink rávilágítottak arra, hogy már egyetlen pontmutáció is jelentős fenotípusos változásokat idézhet elő a baktériumokban. Az antibiotikumok okozta szelekciós nyomás következtében így akár hipervirulens kórokozók is kialakulhatnak és elterjedhetnek. Az általunk végzett multiparametrikus elemzés feltárta, hogy a megnövekedett bakteriális virulencia miként nyilvánul meg celluláris szinten. A kidolgozott protokoll alkalmas lehet más patogén baktériumok fertőzési képességeinek kvantitatív vizsgálatára is, ezáltal előrejelezve, hogy mely rezisztenciát okozó gének vagy mutációk érdemelnek kiemelt figyelmet a jövőben.